

Megérkeztek az olasz repülők Budapestre.

Budapest, szeptember 17. Csütörtök délután 4 órakor érkeztek meg Mátyásföldre az olasz hadi repülőgépek, amelyek jövetelét tegnap előre jelezték Bécsből. Három gép érkezett, még pedig másfél óra késéssel. A repülőgépek Turinból indulnak körutira és Udinén, illetve Bécsen át jöttek Budapestre. Négy óra előtt néhány perccel tűnt fel mintegy 1200 m. magasságban a három olasz hadi repülőgép.

Az egyes jelzésű gép simán földet ért. Bolognesi olasz alezredes, a repülőraj parancsnoka, továbbá Torelli százados és Ottolini pilóta-főhadnagy szállt ki belőle. Schindler alezredes olasz nyelven köszöntötte a parancsnokot, egyben a honvédelmi miniszter nevében a repülőraj egész tisztikarát péntek este társasvacsorára hívta meg a tiszt

kaszinóba. Bolognesi alezredes közvetlen szavakban mondott köszönetet az üdvözlésért.

Közben a harmas jelzésű olasz hadi repülőgép is leszállt, de mikor már a földön futott, balkerekének tengelye hirtelen eltört s a hatalmas kétfedélű gép balszárnyára dőlt és jelentéktelenül ugyan, de megsérült. Sérülését hamarosan kijavítják, úgy hogy vasárnap társaival együtt már tovább indulhat. Ennek a gépnek Sbernaudori olasz repülőszázados a parancsnoka, akivel együtt utazik Carbassora olasz hírlapíró is.

A kétfős jelzésű gép minden baj nélkül ereszkedett le.

Az olasz repülők pénteken megkoszorúzzák a rákoskeresztúri katonai temető sírjait. Utjukat vasárnap folytatják Krakkó irányában.

Kormányválságról,

Herriot új kormányáról írnak a francia lapok.

Páris, szeptember 17. A ma reggeli lapok tele vannak kormányválság hírekkel. Herriot váratlan megérkezésével hozzák kapcsolatba a közeli nagy átalakulást és azt írják, hogy a volt miniszterelnök ma délelőtt meghitt reggelin meg fogja beszélni Painlevé miniszterelnökkel a belpolitikai helyzet minden vonatkozását. A nacio-

nalista Eclair még ma megjósolja Painlevé bukását és bizonyosra veszi, hogy néhány napon belül Herriot fogja felváltani Painlevét a miniszterelnöki székben. Ez a változás az Eclair szerint még a parlament összehívása előtt be fog következni.

Kiket kötelez könyvvezetésre a kincstár?

Megjelent a kereseti adó új végrehajtási utasítása.

Budapest, szeptember 17. A mai Budapesti Közlöny meghozta a kereseti adó végrehajtási utasítását. Ezzel a végrehajtási utasítással az adó nem végleges formájában alakult ki és remélhető, hogy ezen lényegesebb újabb változás egyelőre nem lesz.

Az új végrehajtási utasítás könyvek vezetésére kötelez mindenkit, akinek üzleti tevékenységből eredő jövedelme van, kivéve a fixfizetéses alkalmazottakat, a föld- és házbirtokosokat és még a könyv vezetésére nem köteles ember is köteles a hozzáintézett leveleket és számlákat rendszeresen összegyűjtve megőrizni. Igaz ugyan, nem a magánleveleket, hanem csak az üzleti leveleket és könyveket. Köteles könyvet vezetni az a kisiparos is, akit a Kereskedelmi Törvény erre nem kötelez, a haszonbérlet, a kiskereskedő, a gyógyszerész, az ügyvéd, orvos, fogorvos, kár. közjegyző, állatorvos, mérnök, az ügynök háromféle könyvet köteles vezetni: megbízások könyvét, pénztárkönyvet, adósok könyvét. Nem terhel ez a könyvvezetési kötelezettség azonban sem a földbirtokosokat, sem a háztulajdonosokat, mert ezek nem fizetnek általános kereseti adót, de a haszonbérletők közül sem terheli a földhaszonbérletet.

Az általános kereseti adó céljaira vezetett könyveket használatbavétel előtt hitelesíttetni kell. Ha valakinek a könyvét a bélyegtörvény szempontjából

nem hitelesítik, úgy a községi előjárásnál kell a könyvet hitelesíttetni. A könyvvezetés ellenőrzendő is. Ez általában összekapcsolandó a forgalmi adók lerovásának ellenőrzésével; az utasítás azt mondja, hogy ennek alaposnak és kimerítőnek kell lennie és különösen is felhívja a közegyek figyelmét arra, hogy vizsgálják meg azt, vajjon az egyik adózónál kijegyzett kiadási tételt a másik adózó mint bevételi tételt elkönyvelte-e. Az ellenőrző közeg az anyag- és árukészletet is hivatva van ellenőrizni. Az, aki könyvet nem vezet, 100 aranykorona értékig terjedhető pénzbírsággal büntetendő. A könyveket le is lehet foglalni, el is lehet venni és a lefoglalás kérdésében a pénzügyigazgatóság végérvényesen határoz.

Nagyon részletesen van tehát a közegyek hatásköre megállapítva, anélkül azonban, hogy biztosítva volna az adózó polgárnak az érdeke az alkalmazott közegyek indiszkréciójával szemben. Akkor, ha a pénzügyi adminisztráció erős kezekben van, amely az adózó polgárok jogait is megvédi, nincsen nagyobb veszedelemre kilátás, de féltő, hogy a helyi hatalmasságok részéről sokszor fog adni visszaélésekre alkalmat a törvény alkalmazása.

A végrehajtási utasítás egy általánosabb érdekű rendelkezése a szolgálati illetmények után járó átalányozásról intézkedik.

Konfliktus támadt Olaszország és Románia között.

Bukarest, szeptember 17. A lapok jelentése szerint Olaszország és Románia között újabb konfliktus keletkezett, amelynek előzményeiről a következőket írják: A román kormány hosszabb idő óta tárgyalásokat folytatott egy római céggel a román haditengerészet részére szállítandó tengeralattjárók ügyében. A kormány tartotta is a megrendelést, de később meggondolta a dol-

got és Duca külügyminiszter útján értesítette a céget, hogy nem reflektál a hajókra. Az olasz cég azonban időközben értesült arról, hogy Románia másutt szerzett be tengeralattjárókat és emiatt panaszt tett az olasz kormánynál. Hír szerint ez volt az oka Aloisi bukaresti olasz követ nemrég történt visszahívásának.

Moratóriumos kényszeregyezséget kért a Mandel-féle csónak- és kocsigyár.

A hűvös nyár s a nehéz gazdasági helyzet okozta a fizetési nehézségeket. Nyolcvanöt százalékot ajánlottak fel.

A legutolsó időben egyre csökken a kényszeregyezséget kérő kereskedők és iparosok száma és ma már az ugynevezett moratóriumos kényszeregyezségek váltják fel a súlyos fizetési nehézségeket. A kereskedőnek sokmilliót érő raktára van, aktívája nagyobb, mint a passzívája és az egyre súlyosbodó gazdasági helyzet miatt még sem tud momentán eleget tenni fizetési kötelezettségeinek. Így azután kénytelen kényszeregyezséget kérni, aminek valójában az a célja, hogy moratóriumot kapjon a fizetésekre, mert hiszen 80-100 százalékos kielégítést ajánlott fel.

A mai napon ilyen helyzetbe jutott a szépen és egyre fejlődő szegedi Mandel féle kocsik és csónakgyár, amely már jelentős tényezőként szerepel a magyar piacon és az egyes kiállításokon egyre-másra nyeri el a jelentős kitünteté-

téseket. Kényszeregyezséget kellett kérnie, hogy moratóriumot nyerjen kötelezettségeire. A mostani fizetési nehézségek a nyomasztó gazdasági helyzet miatt állott elő, a gyár passzívája nem haladja meg az aktívák értékét.

A Mandel-gyár évek előtt kicsi, szinte kisiparos-üzemből fejlődött naggyá az évek során. Eleinte csak egészen kicsiben állítottak elő szekereket, majd néhány év előtt friss véré került az üzembe és megkezdődött az üzem fejlődése. A műhely gyárára nagyobbodott, szakszerű kezeléssel gyári méretekben állítottak elő a szekereket és hintókat, majd nemrégiben csónakgyár létesült a kocsigyár mellett. Az elmúlt nyári szezon elején azután jelentős befektetéssel fürdő- és csónakházat építettek a Alsóúszparton. És itt kezdődnek meg a nehézségek.

A csónakház jelentős haszonnal bíztatott az első időben, úgy hogy azt lehetett remélni, hogy a súlyos kötelezettségeknek könnyen eleget fognak tudni tenni. Beköszöntött azonban a hideg, esős nyár és ez okozta nagyrészt a momentán fizetési nehézségeket. A hűvös időben nem vitték a csónakokat, se kölcsön, se készpénzért, nem jöttek a fürdőzők sem és nem tudták értékesíteni emiatt a siép motorcsónakokat sem.

A hónapok folyamán rengeleg kocsik és csónak gyűlt össze a gyár raktárában, a nyomasztó gazdasági helyzet miatt azonban a gazdák nem vásárolnak új kocsikat, a hűvös időben pedig senkinek sem kell a csónak. Így azután a közeli napokban nagy kötelezettségeknek kellett volna eleget tenni és annak ellenére sokszáz milliót képvisel a raktár, valamint a csónak- és fürdők, a gyár kénytelen volt kényszeregyezséget kérni a törvénytől.

A kishitelezők követelése mintegy százmilliót tesz ki, míg a nagyobbaké körülbelül háromszáz milliót. A gyár az első pillanatban nyolcvanöt százalékot ajánlott fel a hitelezőknek, azonban az eljárás során ez a percent valószínűleg emelkedni fog. A törvényt a kérvényt el is fogadta és vagyonfelügyelőül dr. Zboray Jenőt jelölte ki.

A béke.

A népek közötti őszinte közeledésnek és a versaillesi béke revíziójának nincsen talán erősebb előharcosa egész Európában, mint Nitti volt olasz miniszterelnök. Most jelent meg az őtől könyve, amely a versaillesi ugynevezett békeszünet tárgyalja és az emberiség lelkiismeretére apellálva hirdeti a revíziókat a szükségességét. Ez a könyv egyszerűen és röviden a béke címet viseli. A volt olasz miniszterelnöknek ebből az új könyvből közöljük a következő szöveget szóra vett idézeteket:

Ha a tizenötödik században, mikor Itália száz kis államra volt szétszakadozva, egy olasznak azt mondták volna, hogy lesz idő, mikor az olaszok elfelejtik kölcsönös gyűlölködéseiket, békében fognak élni és közös célokért fognak küzdeni és meghalni, bizonyára hiteltlenebbül fogadta volna ezt a jóslatot, mintha a Röntgen-sugarak felfedezését, vagy pedig a léghajó, avagy tengeralattjáró hajó feltalálását adták volna neki hírül.

A győztesek tanítétele a következő: Ne beszéljünk arról, ami történt, hisz a legyőzöttek elismerték, hogy ők a felelősek a háború felidézéséért. Területi és gazdasági veszteségeik csak bűnösségüknek a következményei; jelenleg pedig minden érdek mellett szól, hogy a békét semmire zavarja meg... Aki a békét megzavarja, mindnyájunknak ellensége; a versaillesi békeszünetnek a meggyengítése meggyengítése egyúttal a békének. Aki a versaillesi békeszünetnek valamely intézkedését nem hajtja végre, ellensége mindnyájunknak és valamennyiünknek kényszerítő rendszabályaival kell őt kötelezettségeinek teljesítésére szorítani.

A mai helyzet nem tűr csalódást: Európa vagy meg tud egyezni önmagával, vagy tönkremegy. A megegyezéseknek sorozatával vagy sikerül az európai népeket egyesítenünk, vagy pusztulás és a háborúknak szakadatlan sorozata következik. A mai helyzet megbénít minden igazi törekvést: ma nem békében élünk, hanem az állandó visszavonásnak szegényteljes állapotában, amelyből vagy az európai népek pusztulásának, vagy pedig gyökeres lélektani változásuknak és megegyezésüknek kell következni. Az Európai Egyesült Államok gondolata, amely eddig csak elvont ábrándkép volt, a fejlődésnek és az életnek nélkülözhetetlen előfeltétele lett. Boldogok azok, akik ennek szellemében és a megvalósulásába vetett hittel tudnak dolgozni a jövő érdekében. De mennyi erőfeszítésre van még szükség, hogy az alapvető igazságok szétterjedjenek és mennyi erőre van még szükség, hogy leküzdhezzük az előítéleteket!

Mennyi erőt kell még elpazarolni, hogy valamennyi országban véget vethessünk a belső reakciónak, az erőszak uralkodásának, a külpolitikában pedig az általános rosszakaratnak! Csak a hősök lelkiülete lehet elég erős ahhoz, hogy szembeszálljon egy olyan mulattal az erővel, amely szeretné, ha még jövő is válnék belőle. Ma nem az a hős, aki a fenyegető kardot forgatja a kezében, hanem az, aki saját érdekeire és fájdalomra való tekintet nélkül meri az igazságot hirdetni a megcsalt és elnyomott emberiségnek.

A pénz jó katona, uram, szabaddá tesz. (Shakespeare: A windsori vig nők.)